

A bírálóbizottság értékelése

Furkó Péter akadémiai doktori értekezése a diskurzusjelölők kutatásának módszertani kihívásaival foglalkozik. Arra a kérdésre koncentrálna, hogy a diskurzusjelölők kutatásának olyan alapproblémái, mint a multifunkcionalitás, a stigmatizáció vagy az interlingvális fordítás milyen módszertani keretben vizsgálhatók hatékonyan. A dolgozat újdonsága, hogy innovatív módon egy automatizált annotáló eljárást javasol, amely ötvözi a gépi és a humán korpuszannotálás, azaz a kvalitatív és kvantitatív módszerek előnyeit. Ezt a kombinált metodológiát a szerző több, így brit, ír, és amerikai angol, magyar, illetve ógörög nyelvű korpusz bevonásával teszteli. A korpuszok részben maguk is a szerző fejlesztései, és olyan műfaji területeket fognak át, mint a politikai interjúk, a parlamenti beszédek, a nyelvkönyvek, a forгатókönyvek, az irodalmi és bibliai szövegek. A dolgozat ennél fogva a diskurzusjelölők vizsgálati módszertana terén gazdagítja a nemzetközi szakirodalmat, az értekezés ugyanis angol nyelven már hozzáférhető a Palgrave Macmillan kiadó jóvoltából.

Az automatizált és a humán módszereket ötvöző eljárásának a használhatóságát a szerző a diskurzusjelölők leíró és kritikai elemzések sorával demonstrálja, melyek számos tanulságos és újszerű belátást fogalmaznak meg, pl. arról, hogy sok esetben egy szövegben nem a diskurzusjelölők gyakorisága, hanem azok funkcionális összetettsége a mérvadó a szöveg általános értelmezése tekintetében. Az esettanulmányokban alkalmazott eljárását a szerző ugyanakkor nem veti össze a kutatásban fellelhető más kombinált módszerekkel, így módszerének speciális előnyei más módszerekkel szemben csak kevésbé tudnak megmutatkozni. Furkó Péter kiválóan ismeri a diskurzusjelölők szakirodalmát, amelyet a bőséges hivatkozásjegyzék is mutat, ugyanakkor a dolgozat egészét átható módszertani perspektíva háttérbe szorít olyan elméleti kérdéseket, mint a hatókör, a propozicionalitás vs. nem propozicionalitás kérdései, vagy azok a véleménykülönbségek, amelyek egyes kifejezések értelmezését érintik (pl. *then* vagy *after that*). Ezen elméleti kérdéseknek a bővebb tárgyalása tovább emelhetné a dolgozat színvonalát.

A fentebb megfogalmazott elméleti és módszertani kifogások nem kisebbítik azt a tényt, hogy Furkó Péter értekezése újító módon járul hozzá a diskurzusjelölők pragmatikájának kutatómódszertanához, és használható módszertani keretet teremt a további vizsgálódások számára. A nyilvános vitán elhangzott vitakérdésekre adott válaszában a jelölt a témakör alapos ismerőjeként nyilatkozott meg. Összességében megállapítható, hogy Furkó Péter értekezése számos tekintetben új eredményekkel gazdagítja a diskurzusjelölők kutatását, doktori disszertációja pedig megfelel az akadémiai doktori értekezésekkel szemben támasztott követelményeknek. Ezért a Bizottság Furkó Péter számára az MTA doktora cím odaítélését javasolja.